

Handläggare

Mats Bergqvist

Telefon: 08-508 26 117

Till

Trafiknämnden

Uppföljning av intern kontroll 2020, trafiknämnden

Innehållsförteckning

Bedömning av nämndens interna kontroll.....	3
Uppföljning av nämndens internkontrollplan	4
Nämndens planerade uppföljning av den löpande kontrollen	4
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	4
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	5

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Internkontrollgranskningarna har genomförts enligt fastställd internkontrollplan. Dock med ett undantag. Med anledning av pågående pandemi, med ökad smittspridning under hösten samt skärpningen av de allmänna råden från Folkhälsomyndigheten och regeringen, kunde inte granskningen av rutinen för för avgiftsreducering för välskötta byggetableringar genomföras. Granskningen är istället planerad att genomföras inom ramen för 2021 års internkontrollplan.

Syftet med internkontrollplanen är att kontrollera och bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig i granskade processer. Med tillräcklig menas här att kontrollinsatsen i en rutin eller process ska stå i rimlig proportion till kontrollkostnaden. Den interna kontrollen kan därför bedömas vara tillräcklig även om det förekommer avvikelser.

Genomförda granskningar visar att den interna kontrollen är tillräcklig i granskade processer även om avvikelser har noterats. Inom kontoret är internkontrollarbetet en ständigt pågående process. Rutiner och arbetssätt utvecklas ständigt för att stärka den interna kontrollen ytterligare.

Trafiknämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2020 har varit tillräcklig.

Uppföljning av nämndens internkontrollplan

Nämndens planerade uppföljning av den löpande kontrollen

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Process:

Tillståndprocessen avseende trafikanordningsplaner (TA-planer) och schakttillstånd

Arbetssätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Planering av trafikstörande arbeten samordnas med andra aktörer. För gatuarbeten krävs en godkänd TA-plan av trafikingenjör. Vid grävningsarbeten krävs schaktlov av gatuingenjör.	Fysiska inspektioner genomförs genom arbetsplatsbesök.	Genom intervjuer. Analys av statistik och trafikingenjörernas och gatuingenjörernas dokumentation i verksamhetssystemet Gatuarbete webb. Kontroll av vitesfakturer i Agresso.

Inledning

För att utföra markarbeten på stadens vägnät krävs ett schakt- och öppningstillstånd samt en beviljad trafikanordningsplan (TA-plan). Schakterna handläggs och godkänns av stadsmiljöavdelningens gatuinspektörer. TA-planerna beviljas av tillståndsavdelningens trafikingenjörer.

Inom ramen för föregående års internkontrollplan granskades kontorets rutiner och arbetssätt avseende kontroll av entreprenörernas följsamhet till TA-planerna. Granskningen visade att kontroller utförs på ett systematiskt sätt.

Årets granskning har koncentrerats till kontorets rutiner och arbetssätt avseende kontroll av schakter.

Iakttagelser

På ansökan för ett schakt- och öppningstillstånd ska platsen där markarbetet ska utföras framgå samt när arbetet ska påbörjas respektive avslutas. Därtill ska ritningar bifogas. Blir inte arbetet klart inom tillståndstiden kan ansökan om förlängning göras.

Gatuinspektörerna har ansvar för att bevaka olika geografiska områden. Samtliga schakter som de ledningsdragande bolagen utför, vilka utgör merparten av alla markarbeten, besiktas efter utfört arbete av gatuinspektör. Därtill ronddar de sina respektive områden flera gånger i veckan.

Vid granskningen noterades att det förekommer att bolagen, när de har fått en TA-plan beviljad, glömmar eller av andra skäl missar att göra en schaktanmälan. Här finns en risk för att dessa schakter inte uppmärksammas av gatuinspektörerna vid ronderingarna. Sedan i höstas har gatuinspektörerna inlett ett formaliserat samarbete med trafikingenjörerna för ökat informationsutbyte. Trafikingenjörerna ska informera

gatuinspektörerna när de ser att det finns en godkänd TA-plan men att schakttillstånd saknas. Därtill har gatuinspektörerna instruerats om hur de i verksamhetssystemet Gatuarbete webb kan kontrollera vilka beviljade TA-planer som saknar schakttillstånd. Det pågår diskussioner om hur kontrollen av att samtliga schakter anmäls kan utvecklas ytterligare.

Under 2020 till och med november har viten utfärdats på sammanlagt 409 500 kr. För samma period 2019 uppgick vitesbeloppet till 140 500 kr. Den stora skillnaden mellan åren beror på att gatuinspektörerna har infört en striktare hållning till viten. Vitet för schaktarbeten som inte har anmälts uppgår till 4 000 kr per dag. I de fall då markarbete pågår efter att tillståndet har löpt ut påförs bolaget ett vite på 3 500 kr per vecka.

Bedömning

Gatuinspektörerna efterbesiktat samtliga markarbeten som de ledningsdragande bolagen har utfört. Dessutom ronderar de sina områden flera gånger i veckan. Sedan i höstas har den interna kontrollen i rutinen stärkts genom det ökade informationsutbytet med trafikingenjörerna samt möjligheten att göra kontroller i verksamhetssystemet Gatuarbete webb. Därtill har gatuinspektörerna nu en striktare hållning till viten.

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Process:

Fakturakontrollprocessen

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Innan utbetalning kontrolleras att leverantörsfakturer inkl bilagor uppfyller legala och kontorets fakturakrav.	Fakturakontroller sker i två attestled, godkännare och beslutsattestant. Ibland i tre led genom extrakontroll.	Stickprovsvisa fakturakontroller.
Leveranskontroller görs innan faktura godkänns för utbetalning.	Leveranskontroller genomförs under pågående arbeten samt vid slutbesiktningar.	Stickprovsvisa fakturakontroller.

Inledning

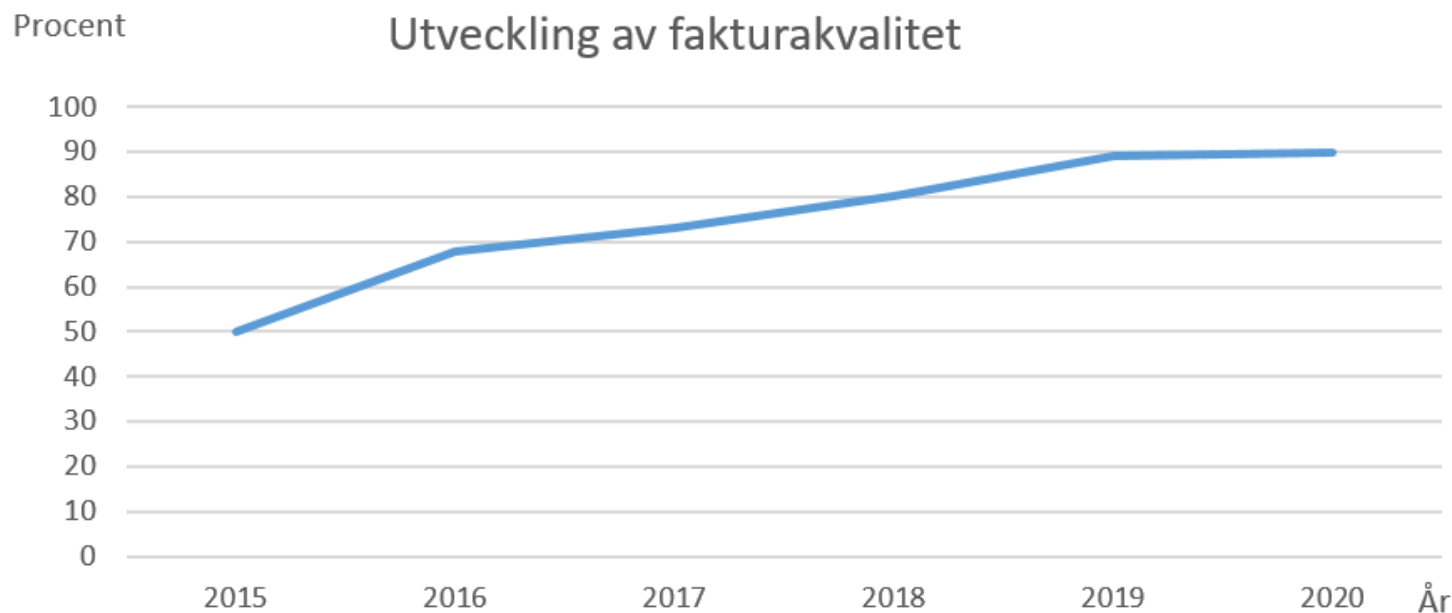
Sedan 2014 har kontoret arbetat systematiskt med att höja kraven på leverantörsfakturornas kvalitet. Utgångspunkten har varit att fakturorna, med tillhörande underlag, ska uppfylla skattelagstiftningens och kontorets krav. Det är först då en faktura har tillräcklig information som det är möjligt att bedöma att fakturerat belopp motsvarar utfört arbete eller levererad mängd. Dessutom är det viktigt att ha en spårbarhet mellan beställning och utfört arbete samt betalning. Fakturahanteringen och kontrollerna av dessa är en väsentlig process då kontoret är en

beställarorganisation.

Under 2020 har stickprovskontroller gjorts av 400 fakturor.

Iakttagelser

Årets stickprovskontroller visar att 90 procent av leverantörsfakturorna uppfyller skattelagstiftningens och kontorets krav på fakturainnehåll, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2019. I nedanstående diagram framgår att det sedan 2015 har skett en markant förbättring av kvaliteten på leverantörsfakturorna.

Leveranskontroller genomförs innan en faktura attesteras. Detta sker bland annat vid arbetsplatsbesök och på byggmöten. Andra viktiga kontrollmoment är granskning av dagböcker, mängdförteckningar, Gps-spår samt genom granskning av fotodokumentation. Dessa kontroller förutsätter att underlagen har bifogats fakturorna. Som framgår av kurvan ovan har förutsättningarna för att kunna göra dessa kontroller stadigt ökat sedan 2015.

De avvikelser som har noterats utgörs främst av att kontorets egna krav inte alltid efterlevs. Det förekommer att underentreprenörsfakturer inte har bifogats, otydliga betalplaner eller att kontorets inköpsordernummer (INKnummer) är felaktigt eller saknas på fakturan.

Vid introduktionsutbildningarna får nyanställda information om kontorets fakturakrav, vad en faktura med tillhörande bilagor ska innehålla för information. Därtill delas det ut en guide för fakturakontroller som kontoret tagit fram.

Bedömning

Den interna kontrollen i faktura- och leveranskontrollen är hög trots att det förekommer avvikelser. Dessa är dock få i förhållande till antalet leverantörsfakturer. För de fakturer som inte uppfyller ställda krav borde komplettering eller rättelse ha efterfrågats innan de godkändes för utbetalning. Berörda enhetschefer har informerats om var det förekommer återkommande avvikelser.

Eftersom kontoret är en beställarorganisation är processen för faktura- och leveranskontroller väsentlig. Kontorets kontroll- och informationsinsatser är även ett viktigt led i arbetet med att motverka oegentligheter.

Vid en samlad bedömning är den interna kontrollen i fakturakontrollprocessen tillräcklig. Processen kommer trots detta att ingå som ett granskningsmoment i 2021 års internkontrollplan eftersom det är viktigt att den interna kontrollen förblir tillräcklig.

Process:

Informationssäkerhet

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Kontinuitetsplanering.	Fastställda rutiner för systematiska kontroller av att kontinuitetsplaner upprättas och dokumenteras, saknas.	Kontroll av att kontinuitetsplaner upprättas och dokumenteras.

Inledning

Stadsrevisionen genomförde under 2019 en granskning av stadens styrning och uppföljning av den kontinuitetsplanering som ska finnas för att minimera skadan vid begränsad tillgång till informationsteknik. Vid granskningen noterades att trafikkontoret har dokumenterade rutiner för hantering av störningar och avbrott, men att dessa inte uppfyller de krav på vad en kontinuitetsplan ska innehålla enligt stadens informationssäkerhetsregler. Trafiknämnden rekommenderades att ta fram kontinuitetsplaner för sina identifierade kritiska åtaganden.

I nämndens yttrande till revisorerna 2020-03-26 framfördes att ett arbete kommer att inledas under 2020 med att upprätta kontinuitetsplaner. Kontorets rutinbeskrivningar kommer bland annat att ligga till grund för detta arbete.

Iakttagelser

För att få en bred kunskap inom kontoret om kontinuitetsplanering, dess syfte och vad planerna ska innehålla, har utbildningar för berörda enhetschefer genomförts av upphandlat säkerhetsföretag.

Sedan augusti 2020 har kontoret anställt en ny säkerhetssamordnare. Samordnaren har påbörjat ett arbete med att kartlägga, granska och bedöma

kontorets rutiner för hantering av störningar och avbrott. Även larmkedjor har testats. Kartläggningen visar att det i många fall finns genomtänkta och fungerande rutiner för att kunna upprätta kontinuitet på en tolerabel nivå. Däremot är reservrutinerna inte alltid dokumenterade. Under 2021 kommer samtliga reservrutiner för de mest kritiska åtagandena att dokumenteras. Där reservrutiner saknas kommer sådana att upprättas.

Samhällskritisk verksamhet behöver inte vara starkt beroende av IT-stöd. Ett exempel på det är kontorets vinterväghållning. Under året har en kontinuitetsplan tagits fram att gälla vid extrema snöoväder.

Bedömning

Genomförd kontroll visar att arbete pågår med att vidta åtgärder enligt stadsrevisionens rekommendationer.

Process:

Inköp

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Merparten av samtliga inköp görs i Agressos inköpsmodul. Inköp kan endast göras av godkända leverantörer som är inlagda i avtalsdatabasen.	Stickprovsvisa kontroller görs av att beställningsbeloppet inte överskrider. Som spärr i systemet finns beloppsgränser inlagda som följer beställningsrätten enligt delegationsordningen. Därtill sker maskinell matchning mellan beställning och faktura.	Stickprovskontroller av fakturerat belopp mot beställning.
		Kontroll av att det inte förekommer verksamhetsfrämmande inköp.

Inledning

Trafikkontoret har sedan januari 2017 använt ekonomisystemet Agressos inköpsmodul som är stadens gemensamma inköpssystem. Inköpssystemet har många fördelar. Beställningar kan t ex endast göras hos de leverantörer som serviceförvaltningen eller kontorets upphandlingsgrupp har godkänt. Vid varje beställning genererar systemet ett unikt inköpsordernummer (INKnummer) som leverantören ska ange på sin faktura. Härigenom blir det en matchning mellan faktura och beställning i ekonomisystemet samtidigt som det ger ett kvitto på att anlitad leverantör är godkänd.

Serviceförvaltningen tar fram inköpsstatistik varje månad. Den visar att för perioden januari-november 2020 har 94 procent av kontorets inköp gjorts via inköpssystemet. Jämfört med övriga förvaltningar i staden har kontoret högst systemutnyttjandegrad.

Iakttagelser

En stickprovskontroll av 30 beställningar har gjorts i syfte att kontrollera om det förekommer att fakturerat belopp är högre än beloppet enligt

beställning. Kontrollen visar att för 28 beställningar låg fakturerat belopp inom ramen för beställningsbeloppet. I ekonomisystemet ser det dock ut som att två av dessa beställningar har överskridits. I dessa båda fall hade nya beställningar gjorts men leverantörerna hade angivit fel INKnummer på sina fakturor varvid kostnaden påfördes de ursprungliga beställningarna.

När det gäller de övriga två beställningarna är den ena överskriden med ca 40 000 kr. En tilläggsbeställning borde därför ha gjorts. Överskridandet på den andra beställningen är förhållandevis lågt varför en tilläggsbeställning inte var aktuell att göra.

En kontroll har gjorts av om det har förekommit några verksamhetsfrämmande inköp. En avvikelse har noterats och avser inköp av biobiljetter vid en av kontorets avdelningar som uppmuntran till de medarbetare som har tagit ett extra stort ansvar för avdelningens arbetsmiljö. Denna typ av belöningar är inte tillåtna enligt kontorets regelverk.

På uppdrag av kontoret granskar stadens serviceförvaltning att syfte och deltagare framgår vid inköp av blommor till nyanställda och inköp i samband med uppvaktningar. Resultatet av granskningarna skickas till kontorets ekonomienhet varje månad.

Bedömning

De inköpsrutiner som kontoret har fastställt följs i allt väsentligt. Detta framgår inte minst av inköpssystemets höga utnyttjandegrad. Granskningen visar också att fel INKnummer har angivits på två fakturor. Enligt kontorets riktlinjer för fakturakontroll ska det kontrolleras att korrekt INKnumret är angivet på fakturan. Felaktigheten borde därför ha upptäckts i det första attestledet och kreditfakturor borde ha begärts samt nya fakturor med korrekt INKnummer.

Sedan sommaren 2020 genereras från Agresso ett automatiskt mejl till beställare när beställningens bokförda belopp överstiger 80 procent av beställt belopp. Detta bör i fortsättningen minska risken för att beställningar överskrids.

Genomförd stickprovskontroll visar att det har förekommit ett verksamhetsfrämmande inköp. Inköp av blommor till nyanställda och i samband med uppvaktningar redovisas enligt kontorets regelverk.

Sammantaget är bedömningen att den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningen baseras på att avvikelserna är få i förhållande till det stora antal beställningar som kontoret gör varje år. Bedömningen baseras också på kontorets höga utnyttjandegrad av inköpssystemet.

Process:

Intäktprocessen

Arbetssätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Återbetalning för välskötta byggetableringar sker efter godkännande vid underhandsbesiktning ar och godkänd efterbesiktning.	Ansvarig markupplåtare lämnar dokumentation, besiktningsprotokoll mm, som underlag till enhetschef för beslut om återbetalning.	Stickprovskontroll av ett antal återbetalningar.

De företag som följer stadens villkor vid användning av offentlig plats för byggetablering inom inhägnat område, har rätt att få avgiften reducerad genom att halva upplåtelseavgiften återbetalas.

Sedan hösten 2018 har arbetssätten och rutinerna för avgiftsreducering ändrats. I 2020 års internkontrollplan var det planerat att kontrollera följsamheten till dessa rutiner.

Med anledning av pågående pandemi, med ökad smittspridning under hösten samt skärpningen av de allmänna råden från Folkhälsomyndigheten och regeringen, kunde inte granskningen av rutinen för för avgiftsreducering för välskötta byggetableringar genomföras. Granskningen är istället planerad att genomföras inom ramen för 2021 års internkontrollplan.

Process:

Uppföljning av föregående års internkontrollplan

Arbetssätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Kontrolleras att identifierade förbättringsförslag har införts.	Genomförs alltid oberoende av väsentlighets- och riskanalysen.	Intervju med verksamhetsansvariga och verifiering av att åtgärder har vidtagits

Några väsentliga brister noterades inte under föregående år varför någon uppföljning inte har gjorts.

Process:

Uppföljning av stadsrevisionens rekommendationer

Arbetssätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Kontrolleras att stadsrevisionens rekommendationer har beaktats.	Genomförs alltid oberoende av väsentlighets- och riskanalysen.	Intervju med verksamhetsansvariga och verifiering av att åtgärder har vidtagits

Stadsrevisionens bedömning för 2019 var att nämndens styrning och kontroll av verksamheten var tillräcklig. Dock rekommenderades nämnden att utarbeta och implementera kontinuetsplaner samt att säkerställa att dessa fungerar.

Rekommendationen har följts upp och redovisas under processen informationssäkerhet ovan.

Process:

Upphandling och följsamhet till ingångna avtal. (Se även processen inköp ovan).

Arbetsätt	Systematisk kontroll	Kontrollaktivitet
Kontroll av avtalstrohet.	Avtalsansvariga ska kontrollera att avtalad rangordning följs eller att avtalade fördelningsnycklar tillämpas samt att giltiga avrop görs.	Stickprovskontroll av beställningar

Inledning

Inom ramen för 2019 års internkontrollplan genomfördes en kontroll av följsamheten till ingångna leverantörsavtal. Granskningen var avgränsad till de ramavtal där avrop ska ske enligt fastställd rangordning.

Resultatet av granskningen visade att avtalstroheten är hög. Inköpsstatistiken visade att fastställd rangordning följs vid beställningar.

Årets granskning är inriktad på att kontrollera att beställningar görs mot rätt avtal, att leverantörerna anlitas utifrån vad de är upphandlade för.

Iakttagelser

En stickprovskontroll av 30 beställningar har genomförts. Beställningarna har sedan kontrollerats mot de avtal, vanligtvis ramavtal, som kontoret har tecknat med leverantörerna.

I samtliga fall har beställning gjorts hos rätt leverantör.

Bedömning

Stickprovskontrollen av de 30 beställningarna visar att avtalstroheten är hög.